

Voorstel van de rekenkamer

Opgesteld door	Rekenkamer
Vergadering	Commissie Mens en Samenleving
Vergaderdatum	12 november 2020 (onder voorbehoud)
Jaargang en nummer	2020, nr. @@
Geheim	Nee

Rekenkameronderzoek: 'Leren om mee te kunnen doen. Basiseducatie voor volwassenen: taal, rekenen en digitale vaardigheden'

De rekenkamer stelt de raad voor te besluiten om het college van burgemeester en wethouders te verzoeken:

- 1A. Het inzicht in de omvang van de groepen die nog onvoldoende beschikken over de basisvaardigheden te verbeteren.
- 1B. Als gemeente, gelet op de hardnekkigheid en complexiteit van het vraagstuk, toe te werken naar een intensievere en minder vrijblijvende aanpak en een sterkere regie te voeren op de vraag naar en het aanbod van basiseducatie.
2. Voor de verschillende vormen van basiseducatie concreet geformuleerde doelen op te stellen waarin ook het beoogde maatschappelijk effect is opgenomen.
- 3A. Met educatieaanbieders duidelijker afspraken te maken over meer eenduidige verantwoordingsinformatie, waaronder informatie over klanttevredenheid en voortijdige uitval.
- 3B. De informatieverschaffing te stroomlijnen, wat kan helpen bij meer inzicht krijgen in effectiviteit.
- 4A. In te zetten op een verbreding van het aanbod, en de benutting daarvan, op het terrein van Nederlands als eerste taal (NT1) en van rekenen en vaker meer indirecte, innovatieve methoden toe te passen om Nederlandstalige laaggeletterden (NT1'ers) te bereiken.
- 4B. Als gemeente actiever te sturen op de inzichtelijkheid van het educatieaanbod, zodat samenwerking en doorverwijzing kunnen worden bevorderd.
- 5A. Een meer integrale aanpak te ontwikkelen waarin beleidsafdelingen – Maatschappelijke Ontwikkeling, Werk en Inkomen, en Volksgezondheid – tot een gezamenlijke aanpak komen van signalering, doorverwijzing en warme overdracht naar basiseducatie en taalonderwijs.
- 5B. De mogelijkheden te benutten die de Participatiewet biedt. Een intensievere aanpak te ontwikkelen om uitkeringsgerechtigden met taalachterstand te stimuleren naar taallessen te gaan.
6. In te zetten op de kansen die de werkvloer biedt en op een veel grotere rol van werkgevers bij het vergroten van taal- en rekenvaardigheid en digitale vaardigheden: daarbij als gemeente in de rol van werkgever ook zelf het goede voorbeeld te geven.
- 7A. Ter bevordering van een gelijk speelveld en toetreding van nieuwe aanbieders beleidsregels op te stellen met criteria voor de beoordeling van subsidieaanvragen en het subsidieregister te verbeteren.
- 7B. Ter vereenvoudiging van de interne controle op subsidies en inkoop bij de gemeente de subsidie- en inkoopdossiers onder te brengen op één centrale plaats.

8. De raad binnen zes weken door middel van een plan van aanpak te informeren over de wijze waarop deze aanbevelingen worden uitgevoerd.

De rekenkamer,

De secretaris,

dr. G. Molenaar

De voorzitter,

drs. P.J.C.M van den Berg

Bijlagen

Rapport 'Leren om mee te kunnen doen. Basiseducatie voor volwassenen: taal, rekenen en digitale vaardigheden'. Rekenkamer Utrecht, 15 oktober 2020

Eerdere besluitvorming

Uitvoering

Context

Lezen, schrijven, rekenen en omgaan met de computer en internet zijn belangrijk voor mensen om mee te kunnen doen in de samenleving. Mensen die hier moeite mee hebben zijn vaak minder zelfredzaam en kunnen moeilijker een baan vinden dan mensen die hier geen of minder moeite mee hebben. De gemeente heeft de wettelijke taak volwassenen educatie te bieden om daarmee hun basisvaardigheden, zelfredzaamheid en participatie te vergroten.

Rekenkamer Utrecht heeft onderzoek gedaan naar de resultaten van het Utrechtse beleid om de basisvaardigheden (taal, rekenen en digitale vaardigheid) van volwassen inwoners te vergroten. We hebben hierbij de uitvoering van het gevoerde beleid over de afgelopen jaren onderzocht, zoals vastgelegd in de *Nota Herijking volwasseneneducatie: Taal, de basis om mee te doen* (2013). Echter ook het recente beleid, verwoord in het *Meerjarenplan 2019-2022 Laaggeletterdheid en digitale vaardigheden volwassenen: (digi)Taal is de basis* (2019), is in het onderzoek betrokken. Het doel van het onderzoek is inzicht te geven in de besteding van het budget voor de basiseducatie en de resultaten die dat oplevert. Het is de bedoeling dat dit onderzoek daarmee bijdraagt aan een effectieve inzet van middelen die voor basiseducatie beschikbaar zijn.

De hoofdconclusie van de rekenkamer is als volgt:

Achterblijvende vaardigheden op het vlak van taal, rekenen en digitale vaardigheden vormen een serieus probleem voor de zelfredzaamheid van mensen en hun deelname aan de samenleving. De omvang van de doelgroep in Utrecht is niet exact vast te stellen, maar wordt geschat op ongeveer 30.000 personen. De gemeente voert een actief beleid voor basiseducatie en besteedt hier – naast de rijksbijdrage (ruim € 1,4 miljoen in 2019) – ook substantieel eigen middelen aan (ruim € 1,5 miljoen in 2019). Deze eigen bijdrage is jaarlijks gestegen, terwijl de rijksbijdrage aan Utrecht over de jaren is gedaald. De betrokkenheid van en samenwerking met de gemeente worden door educatieaanbieders en omliggende organisaties gewaardeerd.

Een groot deel van de beoogde doelgroep van basiseducatie wordt echter nog niet bereikt. De groep laaggecijferden is gelet op het landelijke beeld minstens even groot als de groep laaggeletterden, terwijl hier weinig middelen aan worden besteed en nauwelijks aanbod beschikbaar is. Daarnaast is de aandacht sterk gericht op de groep mensen met Nederlands als tweede taal (NT2), terwijl de groep Nederlandstalige laaggeletterden (NT1) groot is en onvoldoende wordt bereikt.

De gemeente bereikt ten dele haar ambities, maar heeft geen inzicht in het maatschappelijk effect van het Utrechtse basiseducatiebeleid. Ook weet de gemeente niet hoe de doelgroep zich in omvang en samenstelling ontwikkelt. De gemeente heeft beperkt zicht op de resultaten die bereikt worden met de educatie activiteiten. Er is wel fragmentarisch bewijs dat de trajecten en cursussen leiden tot positieve uitkomsten, maar leervorderingen en resultaten zijn niet altijd inzichtelijk. Dit complexe vraagstuk vergt een meer integrale aanpak waarin basiseducatie is ingebed in het beleid voor 'Meedoen naar vermogen'. Ook is meer aandacht nodig voor taal op de werkvloer, voor

uitkeringsgerechtigden die de Nederlandse taal onvoldoende beheersen, voor Nederlands als eerste taal (NT1) en voor rekenen en digitale vaardigheden.

De rekenkamer ziet mogelijkheden om de prestaties, resultaten en het maatschappelijk effect van het basiseducatiebeleid te vergroten.

De hoofdconclusie met deelconclusies, aanbevelingen en toelichtingen hierop, evenals de onderliggende bevindingen zijn opgenomen in het rapport. De rekenkamer doet 7 aanbevelingen, die zijn verwoord in de voorliggende beslispunten.

Beslispunt

- 1A. Het inzicht in de omvang van de groepen die nog onvoldoende beschikken over de basisvaardigheden te verbeteren.
- 1B. Als gemeente, gelet op de hardnekkigheid en complexiteit van het vraagstuk, toe te werken naar een intensievere en minder vrijblijvende aanpak en een sterkere regie te voeren op de vraag naar en het aanbod van basiseducatie.

Argumenten

- 1.1 Er is beperkt zicht op de omvang van de doelgroep van basiseducatie. Uitgaande van de geschatte doelgroep (ongeveer 30.000) wordt in de huidige situatie een groot deel van de doelgroep niet bereikt. Dit ondanks dat de deelnemersaantallen en de aantallen ingezette vrijwilligers hoger zijn dan de doelen uit de Nota *Herijking volwasseneneducatie* uit 2013. De meeste deelnemers (circa 6.000) gaan naar non-formele en informele trajecten die worden begeleid door vrijwilligers en die niet zijn gericht op een diploma. Een kleine groep deelnemers (circa 950 – 1.500) volgt een formeel traject gegeven door professionals en gericht op een diploma.
- 1.2 De rekenkamer vindt het belangrijk dat de gemeente vanuit haar regierol en systeemverantwoordelijkheid een visie heeft op de omvang en samenstelling van de doelgroep, het belang van de drie educatievormen én op de inzet en samenstelling van educatieactiviteiten. Cruciaal is dat de doelgroep zo goed mogelijk wordt bereikt en dat bekend is hoe groot de doelgroep is, of die groter of kleiner wordt en hoe die zich ontwikkelt. Het is vooral van belang om een groter deel van de doelgroep beter te bereiken.
- 1.3 Formele, non-formele en informele educatie dragen allemaal bij aan het oplossen van het maatschappelijk vraagstuk en zijn dus allemaal van belang. Echter, ongeveer de helft van het totale basiseducatiebudget van Maatschappelijke Ontwikkeling (MO) gaat naar formele educatie, maar de grote meerderheid van de deelnemers volgt non-formele of informele educatie. Een aanzienlijk deel van het deelnemersaantal betreft een (eenmalig) bezoek aan een spreekuur, oefen- of inloopactiviteit (binnen het digiTaalhuis), en betreft (dus) niet uitsluitend unieke deelnemers. Bij zowel formele als non-formele en informele educatie is de vraag bij tijd en wijle groter dan het aanbod en wordt er ook met wachtlijsten gewerkt.
- 1.4 Het non-formele en informele aanbod vervult bij het bereiken van de doelgroep een belangrijke rol, waarbij naast de inzet van goed opgeleide vrijwilligers, in meer complexe situaties ook de inzet van professionals nodig kan zijn. Het is dan ook van belang dat de gemeente naast haar vrijwilligersbeleid (het werven en opleiden van voldoende en goed opgeleide vrijwilligers) ook voldoende aandacht besteedt aan de rol van professionals.
- 1.5 De gemeente zal naast de bekostiging nog sterker een rol moeten gaan pakken als regisseur op de vraag naar en het aanbod van basiseducatie. In de regievoering hoeft de gemeente dit niet top-down te bedenken, maar kan daarbij veel samen met de partners doen. Deze sterkere regierol van de gemeente hoeft naar onze mening niet op gespannen voet te staan met het Utrechtse sturingsmodel, waarin samenwerking, partnerschap en gezamenlijk leren en ontwikkelen een belangrijke plaats innemen.

Beslispunt

2. Voor de verschillende vormen van basiseducatie concreet geformuleerde doelen op te stellen waarin ook het beoogde maatschappelijk effect is opgenomen.

Argumenten

- 2.1 De resultaten en effecten van het basiseducatiebeleid zijn veelal onduidelijk. De verwachting van de gemeente is dat de verbetering van basisvaardigheden niet alleen bijdraagt aan een hoger taal- of rekenniveau, maar ook aan een grotere zelfredzaamheid, actievere deelname aan de samenleving en meer arbeidsmarktparticipatie van de deelnemers.
- 2.2 Dat het effect van het gevoerde beleid op de mate van laaggeletterdheid, zelfredzaamheid en maatschappelijke participatie niet goed is vast te stellen, komt mede doordat doelen vaak onvoldoende concreet zijn geformuleerd, waarbij een kwantificering en/of een tijdsgebonden element ontbreekt (SMART).

Beslispunt

- 3A. Met educatieaanbieders duidelijker afspraken te maken over meer eenduidige verantwoordingsinformatie, waaronder informatie over klanttevredenheid en voortijdige uitval.
- 3B. De informatieverschaffing te stroomlijnen, wat kan helpen bij meer inzicht krijgen in effectiviteit.

Argumenten

- 3.1 De gemeente heeft beperkt zicht op de resultaten van basiseducatie en op de klanttevredenheid. De meeste aanbieders van non-formele en informele educatie kunnen hun resultaten niet of nauwelijks inzichtelijk maken.
- 3.2 De gemeente hanteert geen vast format voor verantwoordingsinformatie van educatieaanbieders. Dit laatste geeft onduidelijkheid, betekent dat er soms te veel wordt gerapporteerd en leidt ook tot uiteenlopende, niet vergelijkbare rapportages. Dit belemmert de benchmarking en het krijgen van inzicht in effectiviteit.
- 3.3 De poging om een monitoringsysteem in Utrecht op te zetten heeft tot nu toe niet goed gewerkt. In Utrecht wordt geen goed monitoringsysteem gebruikt waarmee vorderingen op het gebied van taal, rekenen en digitale vaardigheden bijgehouden kunnen worden.
- 3.4 Zeker in de informele en non-formele educatie (waar niet met diploma's en toetsen wordt gewerkt) is het vaak onduidelijk in hoeverre een traject heeft geleid tot versterking van de basisvaardigheden van de deelnemers. Daarnaast staan ook andere, persoonlijke leerdoelen centraal bij deelnemers: als deze zijn behaald, zijn deelnemer en aanbieder vaak tevreden, ook als dit resultaat onder het behalen van minimum referentieniveau 2F ligt.
- 3.5 De gemeente is bewust terughoudend bij het stellen van verantwoordingseisen.
- 3.6 In het Meerjarenplan 2019-2022 is opgenomen dat een Ervaringswijzer wordt ontwikkeld om de leervorderingen en klanttevredenheid te monitoren en om vooral ook de kwalitatieve en sociale resultaten meer in beeld te kunnen brengen.
- 3.7 Er bestaan wel methoden om meer inzicht in resultaten en effecten te krijgen: evaluatieonderzoek elders bij 61 taalaanbieders in 21 arbeidsmarktregio's (uitgevoerd door onderzoekers van Maastricht University) laat zien dat de verbetering van basisvaardigheden bij veel deelnemers bijdraagt aan maatschappelijke participatie. De rekenkamer raadt dan ook aan om de ervaringen van elders te benutten en met behulp van passende instrumenten betere monitorings- en verantwoordingsinformatie te verzamelen.

Beslispunt

- 4A. In te zetten op een verbreding van het aanbod, en de benutting daarvan, op het terrein van Nederlands als eerste taal (NT1) en van rekenen en vaker meer indirecte, innovatieve methoden toe te passen om Nederlandstalige laaggeletterden (NT1'ers) te bereiken.
- 4B. Als gemeente actiever te sturen op de inzichtelijkheid van het educatieaanbod, zodat samenwerking en doorverwijzing kunnen worden bevorderd.

Argumenten

- 4.1 In Utrecht is sprake van een rijke schakering aan vormen van basiseducatie, maar de samenhang ontbreekt. De gemeente Utrecht stuurt beperkt op een evenwichtig en omvattend aanbod aan basiseducatie. Het aanbod staat niet in verhouding tot het grote aantal autochtone laaggeletterden en het percentage inwoners met onvoldoende rekenvaardigheden. Ook voor analfabeten en voor digitale vaardigheden is er beperkt aanbod. In het Meerjarenplan 2019-2022 is wel meer specifieke aandacht voor het bereiken van Nederlandstaligen.
- 4.2 Het educatieaanbod in Utrecht is breed met voor veel verschillende doelgroepen aanbod op maat. De gemeente heeft beleidskeuzes gemaakt over de financiering van taal voor anderstaligen (NT2) en digitale vaardigheden, maar niet voor taal voor Nederlandstaligen (NT1) en rekenvaardigheden. Naar schatting ruim driekwart (77%) van het educatiebudget wordt dan ook besteed aan taal NT2 en een klein deel aan taal NT1 (4%), rekenvaardigheden (1%) en digitale vaardigheden (17%).
- 4.3 Voor taal NT1 en rekenen geldt dat de doelgroep moeilijk te bereiken is. Omdat schaamte voor niet (goed) kunnen lezen en schrijven vaak een rol speelt bij deze groep, zijn verkapte vormen van taaleducatie via zogenoemd camouflageaanbod (bijvoorbeeld via computercursussen) mogelijke manieren om toch aan taalvaardigheid te werken. In Utrecht bestaat nog niet veel van dit camouflageaanbod.
- 4.4 Er zijn veel educatieaanbieders met vaak ieder hun eigen niche. Dit brede maar ook versnipperde aanbod komt het wederzijdse inzicht in het aanbod niet ten goede. De gemeente kan met een actueel en compleet overzicht van het educatieaanbod per doelgroep bijdragen aan meer samenwerking en afstemming tussen verschillende betrokken partijen en aan een soepeler verlopende doorverwijzing. Een aantal educatieaanbieders heeft behoefte aan een overzicht van het totale educatieaanbod om doorverwijzing en samenwerking te bevorderen. Stichting Lezen en Schrijven heeft een dergelijk overzicht gemaakt, maar dat is nog niet openbaar gemaakt.

Beslispunt

- 5A. Een meer integrale aanpak te ontwikkelen waarin beleidsafdelingen – Maatschappelijke Ontwikkeling, Werk en Inkomen, en Volksgezondheid – tot een gezamenlijke aanpak komen van signalering, doorverwijzing en warme overdracht naar basiseducatie en taalonderwijs.
- 5B. De mogelijkheden te benutten die de Participatiewet biedt. Een intensievere aanpak te ontwikkelen om uitkeringsgerechtigden met taalachterstand te stimuleren naar taallessen te gaan.

Argumenten

- 5.1 Bij de aanpak van laaggeletterdheid is onvoldoende sprake van een integrale aanpak. Warme overdracht bij toeleiding en doorverwijzing van cliënten naar basiseducatie is nog zeldzaam. Verschillende beleidsafdelingen van de gemeente zouden integraal beleid kunnen voeren op het gebied van de basisvaardigheden, bijvoorbeeld door te werken aan één gezamenlijke aanpak van signalering van laaggeletterdheid en doorverwijzing naar basiseducatie. Momenteel ligt het basiseducatiebeleid voor een groot deel bij de afdeling Maatschappelijke Ontwikkeling (MO). Basisvaardigheden raken echter aan verschillende levensdomeinen en

daarmee ook aan meer gemeentelijke beleidsterreinen, zoals Werk en Inkomen en Volksgezondheid. Een meer integrale aanpak van laaggeletterdheid en digitale vaardigheden die breder is ingebed in het gemeentelijke beleid zou effectiever zijn.

- 5.2 De mogelijkheden van de Participatiewet worden weinig benut. In het kader van de Participatiewet zijn uitkeringsgerechtigden verplicht taallessen te volgen als ze de Nederlandse taal onvoldoende beheersen. Er is weinig expliciete aandacht voor uitkeringsgerechtigden die de Nederlandse taal onvoldoende beheersen. Een flink aantal uitkeringsgerechtigden kampt met onvoldoende taalbeheersing. Toch is het aantal uitkeringsgerechtigden dat taalaanbod bekostigd door Werk en Inkomen (WenI) volgt, beperkt. Er vindt vanuit WenI nauwelijks doorverwijzing plaats naar basiseducatie en er blijven bij re-integratietrajecten plaatsen onbenut. De gemeente stuurt weinig op samenwerking tussen educatieaanbieders en aanbieders van re-integratietrajecten. De gemeente Utrecht heeft als beleid dat de uitkering niet altijd wordt gekort als iemand niet voldoet aan de inspanningsverplichting. Wanneer gebrekkige taalbeheersing de belangrijkste belemmering is om aan het werk te gaan en mensen weigeren om een taaltraject te volgen, wordt wel op de uitkering gekort.

Besispunt

6. In te zetten op de kansen die de werkvloer biedt en op een veel grotere rol van werkgevers bij het vergroten van taal- en rekenvaardigheid en digitale vaardigheden: daarbij als gemeente in de rol van werkgever ook zelf het goede voorbeeld te geven.

Argumenten

- 6.1 De gemeente heeft geen beleid om via werkgevers basiseducatie bij hun werknemers te stimuleren. Hier liggen kansen om basisvaardigheden gemakkelijker te bevorderen; meer dan de helft van de laaggeletterden onder de 65 jaar heeft immers een betaalde baan.
- 6.2 In 2013 gaf de gemeente Utrecht werkgevers een mogelijkheid om projectplannen in te dienen op het gebied van taalstimulering op de werkvloer. Van deze optie is weinig gebruik gemaakt en de gemeente heeft daarna geen ander doel gesteld met betrekking tot taalstimulering door werkgevers. Daarbij speelt volgens de gemeente ook mee dat vanaf 2015 ook landelijk subsidies (via Tel Mee Met Taal) en fondsen (O&O) beschikbaar zijn gesteld voor werkgevers. Ook bij educatieaanbieders zien we deze terughoudendheid terug: slechts één aanbieder heeft trainingen digitale vaardigheden aangeboden aan werknemers.
- 6.3 De SER pleit in haar advies *Samen werken aan taal* (april 2019) voor een grotere rol van werkgevers bij het bestrijden van laaggeletterdheid en voor meer samenwerking tussen gemeenten en werkgevers. Het Leerwerkloket in Utrecht zet zich in om werkgevers te ondersteunen bij het versterken van basisvaardigheden van werknemers en signaleert dat slechts een klein aantal werkgevers in Utrecht zich heeft aangesloten bij het Taalakkoord werkgevers. Als werkgever heeft gemeente Utrecht dat niet gedaan. Het gaat erom een cultuur van leren te creëren, zodat werknemers gemotiveerd zijn de vaardigheden te vergroten, die ze op de werkvloer nodig hebben. Dit zou kunnen door het Taalakkoord werkgevers steviger te verankeren in het beleid.
- 6.4 De gemeente Utrecht kan in haar rol als werkgever actiever bijdragen aan het bevorderen van basiseducatie. Bij de gemeente werken ook mensen in beroepsgroepen met een hoog percentage laaggeletterden en laaggecijferden. De gemeente zou deze mensen kunnen screenen op basisvaardigheden en hen kunnen voorzien van aanbod op maat. Ook zou de gemeente zich kunnen aansluiten bij het Taalakkoord werkgevers.

Beslispunt

- 7A. Ter bevordering van een gelijk speelveld en toetreding van nieuwe aanbieders beleidsregels op te stellen met criteria voor de beoordeling van subsidieaanvragen en het subsidieregister te verbeteren.
- 7B. Ter vereenvoudiging van de interne controle op subsidies en inkoop bij de gemeente de subsidie- en inkoopdossiers onder te brengen op één centrale plaats.

Argumenten

- 7.1 De gemeente heeft geen beleidsregel(s) voor basiseducatie met daarin criteria voor de beoordeling van subsidieaanvragen voor basiseducatie. Aansluitend op beleidsnota's en de programmabegroting dient het college van B&W beleidsregels vast te stellen voor de verstrekking van subsidies en deze online te publiceren. Voor subsidies aan aanbieders van formele en non-formele educatie zijn geen beleidsregels opgesteld. Hierdoor is niet transparant op grond van welke criteria subsidies worden verstrekt en verdeeld. De website van de gemeente Utrecht toont niet dat voor basiseducatie subsidie kan worden aangevraagd. Voor andere subsidies wordt deze informatie wel getoond. Om als gemeente een gelijk speelveld te creëren is het nodig om iedereen hiervan op de hoogte te brengen. De transparantie van beoordeling en toekenning, en het bevorderen van een gelijk speelveld kunnen vergroot worden, bijvoorbeeld door een website en een subsidieregister. Het college heeft de raad in de brief *Toezegging Helderde subsidieverstrekking sociale basis* (30 juni 2020) geïnformeerd over de stand van zaken om te komen tot helderder subsidieverstrekking. Dat betreft ook de aankondiging van nieuwe nadere regels, waarin anders dan voorheen ook basiseducatie en digitale vaardigheden zijn meegenomen. De rekenkamer heeft bij de afronding van dit rapport (juli 2020) nog niet kunnen verifiëren of deze nadere regels afdoende zijn om aanbeveling 7a te laten vervallen.
- 7.2 De subsidieregisters zijn goed toegankelijk, maar geven geen compleet en juist beeld. Dit doet afbreuk aan de door gemeente gewenste transparantie. De gemeente is open en transparant over wie subsidie voor basiseducatie ontvangt en publiceert dit in het goed toegankelijke subsidieregister. De stand van het subsidieregister wijkt echter af van de subsidiestaat. Verstrekte subsidies voor basiseducatie zijn in de periode 2017 t/m 2019 niet altijd vermeld of vermeld met een ander bedrag. Deze verschillen blijken het gevolg van de werkwijze van de gemeente met het subsidieregister gedurende het jaar. Het subsidieregister staat los van de gebruikte systemen voor subsidies (SIU) en gemeentefinanciën (SAP). De subsidiestaat bij de jaarstukken is gebaseerd op SIU en SAP; hierin staan de juiste standen en aantallen waardoor de rechtmatigheid geborgd is.
- 7.3 Interne controle van subsidie en inkoop worden bemoeilijkt door het ontbreken van een centrale bewaarplaats. Voor het onderbrengen van subsidiedossiers bestaat het centraal registratiesysteem SIU, maar op basis van werkinstructies voor betrokken ambtenaren is niet geborgd dat de volledige dossiers daar terechtkomen. Voor inkoopdossiers gelden andere regels. Aanbestedingen gaan via een openbare website van de overheid en bijbehorende stukken worden daar gepubliceerd. De overige, niet openbare stukken worden door verschillende individuele accounthouders in de werkdossiers en/of in de financiële administratie bewaard.

Beslispunt

8. De raad binnen zes weken door middel van een plan van aanpak te informeren over de wijze waarop deze aanbevelingen worden uitgevoerd.

Argumenten

- 8.1 Bij de formulering van de aanbevelingen heeft de rekenkamer concrete voorstellen gedaan om invulling te geven aan de aanbevelingen en tegelijkertijd ruimte gelaten aan het college om de aanbevelingen nader in te vullen.

- 8.2 In artikel 11 (lid 8) van de Verordening Rekenkamer Utrecht 2018 is opgenomen dat het college binnen zes weken na besluitvorming over de aanbevelingen van de rekenkamer een plan van aanpak opstelt over de implementatie van de raadsbesluiten.
- 8.3 In artikel 11 (lid 9) is opgenomen dat het college jaarlijks (bij de Jaarstukken) aan de raad rapporteert over de stand van zaken van de uitvoering van de raadsbesluiten die genomen zijn naar aanleiding van rekenkamerrapporten.
- 8.4 Indien nuttig kan via een expliciet besluit van de gemeenteraad van de standaardtermijn van zes weken worden afgeweken.

Raadsbesluit

Opgesteld door Raadsorganen
Vergadering Gemeenteraad
Vergaderdatum @@ 2020
Jaargang en nummer 2020, nr. @@

Rekenkameronderzoek: 'Leren om mee te kunnen doen. Basiseducatie voor volwassenen: taal, rekenen en digitale vaardigheden'

Besluit:

- 1A. Het inzicht in de omvang van de groepen die nog onvoldoende beschikken over de basisvaardigheden te verbeteren.
- 1B. Als gemeente, gelet op de hardnekkigheid en complexiteit van het vraagstuk, toe te werken naar een intensievere en minder vrijblijvende aanpak en een sterkere regie te voeren op de vraag naar en het aanbod van basiseducatie.
2. Voor de verschillende vormen van basiseducatie concreet geformuleerde doelen op te stellen waarin ook het beoogde maatschappelijk effect is opgenomen.
- 3A. Met educatieaanbieders duidelijker afspraken te maken over meer eenduidige verantwoordingsinformatie, waaronder informatie over klanttevredenheid en voortijdige uitval.
- 3B. De informatieverschaffing te stroomlijnen, wat kan helpen bij meer inzicht krijgen in effectiviteit.
- 4A. In te zetten op een verbreding van het aanbod, en de benutting daarvan, op het terrein van Nederlands als eerste taal (NT1) en van rekenen en vaker meer indirecte, innovatieve methoden toe te passen om Nederlandstalige laaggeletterden (NT1'ers) te bereiken.
- 4B. Als gemeente actiever te sturen op de inzichtelijkheid van het educatieaanbod, zodat samenwerking en doorverwijzing kunnen worden bevorderd.
- 5A. Een meer integrale aanpak te ontwikkelen waarin beleidsafdelingen – Maatschappelijke Ontwikkeling, Werk en Inkomen, en Volksgezondheid – tot een gezamenlijke aanpak komen van signalering, doorverwijzing en warme overdracht naar basiseducatie en taalonderwijs.
- 5B. De mogelijkheden te benutten die de Participatiewet biedt. Een intensievere aanpak te ontwikkelen om uitkeringsgerechtigden met taalachterstand te stimuleren naar taallessen te gaan.
6. In te zetten op de kansen die de werkvloer biedt en op een veel grotere rol van werkgevers bij het vergroten van taal- en rekenvaardigheid en digitale vaardigheden: daarbij als gemeente in de rol van werkgever ook zelf het goede voorbeeld te geven.
- 7A. Ter bevordering van een gelijk speelveld en toetreding van nieuwe aanbieders beleidsregels op te stellen met criteria voor de beoordeling van subsidieaanvragen en het subsidieregister te verbeteren.
- 7B. Ter vereenvoudiging van de interne controle op subsidies en inkoop bij de gemeente de subsidie- en inkoopdossiers onder te brengen op één centrale plaats.
8. De raad binnen zes weken door middel van een plan van aanpak te informeren over de wijze waarop deze aanbevelingen worden uitgevoerd.

Aldus besloten in de vergadering van de raad, gehouden op @@

De griffier De voorzitter gemeenteraad
mr. M. van Hall P.E.J. den Oudsten